T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 326
KARAR NO : 2016 / 368
KARAR TR : 6.6.2016

ÖZET : 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın, bu Kanunda yapılan değişiklik ve bu Kanunu yürürlükten kaldıran 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-

K A R A R

Davacı : Ş. T.
Davalı : Uşak İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

O L A Y : Uşak Valiliği İl Tarım Müdürlüğü'nün 5.10.2006 gün ve ……2204-10685 sayılı İdari Para Cezası Kararı ile, menşe şahadetnamesiz ve veteriner sağlık raporsuz hayvan sevk ettiğinin tespit edildiğinden bahisle, davacı adına 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca 2.470,00 YTL idari para cezası verilmiştir.

Davacı, idari para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

UŞAK 2. SULH CEZA MAHKEMESİ: 1.10.2007 gün ve D.İş No: 2007/158 sayı ile; 3285 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı, 3285 sayılı Kanun'un 56. maddesinde bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarına karşı idare mahkemesine itiraz edilebileceğinin belirtildiği açıklanarak, itirazın incelenmesinde idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, davacı tarafından yapılan itiraz, Uşak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kesin olarak redde-dilmiştir.

Davacı bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

MANİSA 2. İDARE MAHKEMESİ: 29.4.2014 gün ve E:2014/243, K:2014/374 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanununda, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı Kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumlarda ise uygulanmayacağının düzenlendiği, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 56. maddesinde ise, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarına karşı idare mahkemesine itiraz edilebileceği yer almış iken; 5728 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda, ilgili maddenin "Bu kanunda yazılı olan idari yaptırımlara mahalli mülki amir tarafından karar verilir" şeklinde değiştirilerek idari para cezalarına karşı İdare Mahkemelerinde dava açılabilme olanağına son verildiğinin görüldüğü açıklanarak, 5326 sayılı Kanun uyarınca davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 6.6.2016 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak, davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay

Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesinin birinci fikrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun olay tarihinde yürürlülükte bulunan 19.4.2001 tarih ve 4648 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile değişik 47. maddesinde, "Bu Kanunun 22 nci maddesinin birinci fikrası ile 24 üncü maddesinin ikinci fikrası hükümleri saklı kalmak şartıyla;

a) Hayvan park, pazar ve panayırlarından başka yerlerde canlı hayvan satanlara ikiyüz elli milyon lira,

b) 22 nci maddenin dördüncü fikrasında belirtilen menşe şahadetnamesiz ve veteriner sağlık raporsuz olup menşei ile menşeinde salgın hastalık olmadığı tespit edilen hayvanları naklederken veya naklettirirken 23 üncü maddede belirtilen görevliler tarafından yakalanan veya ele geçirilen hayvan sahiplerine yedi yüz elli milyon lira,

(……)

İdarî para cezası verilir.

Ayrıca hayvan ve hayvan maddelerini, Bakanlık tarafından belirlenen şartlara uygun olmayan vasıtalarla ve uygun olmayan şekilde taşıyanların nakil vasıtaları bir ay süre ile trafikten men edilir." hükmü yer almış; 56. maddesinin 4854 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen ikinci fikrasında, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarının o yerin en büyük mülki amiri tarafından verileceği, verilen idarî para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği öngörülmüşken; 56. madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 456. maddesiyle, "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırımlara mahallî mülkî amir tarafından karar verilir" şeklinde değiştirilmiş, 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

13.6.2010 gün ve 27610 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.6.2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 47. maddesinde, "…… (3) 8/5/1986 tarihli ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır."; 48. maddesinde, "…….. (3) Mevzuatta bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan kanunlara yapılan atıflar bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır."; ve 49. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) 46 ncı maddesinin birinci fikrası, 1/4/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 31 inci maddesinin birinci fikrası, 33 üncü maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fikraları ile geçici 1 inci maddesinin dördüncü fikrası yayımı tarihinde,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra,

yürürlüğe girer";"Geçiş hükümleri" başlıklı Geçici 1. maddesinde ise, "(1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç onsekiz ay içinde yürürlüğe konulur. Söz konusu usul ve esaslar ile çıkarılacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki Kanun, 1734 sayılı Yem Kanunu, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu, 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu ve 6968 sayılı Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanununa dayanılarak çıkartılan yönetmelik ve diğer mevzuatın, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur." denilmiştir.

Diğer taraftan anılan Kanun'un "Cezaların Uygulanması, Tahsili ve İtirazlar" başlıklı 42. maddesinde, "(1) Bakanlık tarafından istenen resmî evrakta tahrifat veya sahtecilik yaparak Bakanlığı yanılttığı tespit edilenlerin işlemleri durdurulur ve savcılığa suç duyurusunda bulunulur.

(2) Bu Kanunda belirtilen idarî yaptırımları uygulamaya, il tarım müdürü yetkilidir. İl tarım müdürü bu yetkisini ilçe tarım müdürlerine yazılı olarak devredebilir. Ancak, resmî kontroller sırasında, insan sağlığı, gıda ve yem güvenilirliği, bitki ve hayvan sağlığı açısından tehlike oluşturması ve acil tedbirleri gerektirmesi durumunda, idarî para cezaları hariç olmak üzere diğer idarî yaptırımları uygulamaya kontrol görevlisi de yetkilidir. Verilen idarî para cezaları otuz gün içinde ödenir.

(3) İtlaf ve imha işlemleri, tüm masrafları sahibi tarafından karşılanmak üzere Bakanlık gözetiminde gerçekleştirilir. Malların sahipsiz yakalanması durumunda masraflar Bakanlık bütçesinden karşılanır.

(4) Sahipleri tarafından piyasadan toplatılması gereken canlı hayvan ve ürünlerin sahibi veya sorumlusu tarafından toplatılmaması durumunda Bakanlık tarafından toplatılır, toplatma masrafının iki katı tutarın sorumlular tarafından ödenmesi için bir aylık ödeme süresi verilir.

(5) Bu Kanunda verilen süreler içinde ödenmeyen tutarlar ile belirlenen idari para cezaları, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir." hükmüne yer verilmiştir.

Olayda, davanın idari para cezasının kaldırılması istemiyle açıldığı, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nda da idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği, ancak idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

Öte yandan; 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin

kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemeye göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nu yürürlükten kaldıran 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Uşak 2. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 1.10.2007 gün ve D.İş No: 2007/158 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Uşak 2. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 1.10.2007 gün ve D.İş No: 2007/158 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.6.2016 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN